

Indholdsfortegnelse

Forord til "Historier om Olufsvej"	3
Del 2: Den midaldrende gade (1924 - 1974)	4
<i>Angst for bomber og brand</i>	5
<i>Ned med skidtet</i>	6
<i>Stadig katte og skarnkasser</i>	7
<i>Vores vej eller alles vej?</i>	9
<i>Parcelhusejere</i>	12
<i>Nabo til Brumleby</i>	13
<i>Nye farver og nyt fællesskab</i>	13
<i>Menneskene i husene (1924 - 1974)</i>	15
Hannes fortælling	15

Forord til ”Historier om Olufsvej”

Egentligt er det et mirakel, at Olufsvej stadig eksisterer. Vejen er faldet sammen på midten, har sendt sine beboere i økonomisk uføre, været nabo til et af Københavns største industrielle komplekser - hvis røg og støj var ved at fordrive beboerne - og nedrivning af husene har flere gange været tæt på.

Alle de hændelser er beskrevet gennem breve og andre dokumenter i FAHVOs 140 år gamle arkiv¹. Dokumenterne fortæller historier, som har paralleller i vores dage. Historier om, hvordan man forsøger at råbe myndigheder op; vejvæsenet, elværket, kommunen... og nu metroselskabet. Og historier om den altid tilbagevendende konflikt mellem privat ejendomsret og kollektiv velfærd. Historierne i arkivet giver også indblik i de miljøer og de tider, der har præget Olufsvejs beboere. Der tegnes billeder af de tidligere beboere. De mennesker, der har slidt vores trappesten².

Vi skal sige dem tak. Især til ildsjælene. Den mindre trafik på vejen er et resultat af, at nogle har lagt deres energi i en næsten 40 år lang kamp for at få lov til at lukke gaden. De mange gener fra vores naboer - elværk, idrætspark, hovedfærdselsårerne - kunne være langt værre, hvis ikke FAHVOs bestyrelse og andre ildsjæle havde protesteret, klaget og taget initiativ. Med solid og solidarisk opbakning fra beboerne.

Men historierne viser også, at vi ikke kan tage noget for givet. København udvikler sig med lynets hast. Der er stigende pres på faciliteterne omkring os: Parken, Fælledparken, Metro, Elværksbygningen. Og ændringer i vores omgivelser betyder ændringer for Olufsvej-kvarteret. Derfor er der fortsat brug for handlekraft og for solidaritet blandt husejerne. Det må være et fælles anliggende at bevare kvarterets miljø.

Til slut en læsevejledning. Dokumenterne i arkivet har styret udvælgelse, vægtning og vinkel. Et emne er så vidt muligt fulgt gennem et forløb, sådan at det bliver til en historie, f.eks. ”En regn af kulstøv”, historien om elværket. Historierne er løseligt delt op i de første 50 år (1874-1924) og de næste 50 (1924-1974). Den tredje del tager udgangspunkt i tiden fra 1974 og frem. Den del er ikke helt så udtømmende beskrevet. Historieskrivning kræver tidens perspektiv, så det må være en anden, der engang i fremtiden tager arkivkasserne frem.

Tak til nuværende beboere, som har bidraget med fortællinger og forklaringer. Især tak til John Philipp (som har boet 55 år i O 13), Hanne Guldborg (har boet 53 år i O 44) og Bjarne Larsen (har boet 41 år i O 48). Rettelser og kommentarer modtages gerne.

Elisabeth Frederiksen, O 46
April 2021

¹ FAHVO er først stiftet i 1897, men i arkivet er der dokumenter tilbage til 1880.

² Vil du vide mere om beboerne i dit hus, er navnene i husets skøde et godt sted at starte. Brug også <https://kbharkiv.dk/brug-samlingerne/kilder-paa-nettet/politiets-registerblade/>. På <https://www.dingeo.dk/> (Dokumenter) finder du navne på de personer, der har stået for ombygninger etc. Du kan også lede i de forskellige årgange af Kraks vejviser. De ligger som pdf'er på nettet.

Del 2: Den midaldrende gade (1924 - 1974)

Olufsvej-kvarteret er nu fyldt 50 år, og det er tydeligt, at tiderne skifter. F.eks. hører vi nu noget til kvinderne. Den føromtalte Frk. Andersen (O 31) er ved generalforsamlingen (GF) i 1927 vred over elværket ("lysstationen"). Ved samme GF siger Fru Flindt og Fru Petersen, at de gerne vil have lagt WC ind i ejendommene i fællesskab. I 1936 står der endda i referatet, at "der var mødt mange Damer", men først i 1945 vælges en dame til bestyrelsen. Det er Fru Torkild-Hansen, der bliver valgt til revisor suppleant.

Det er også i 1934/35, at man tegner en ny - fælles - grundejerforsikring. Førhen havde hver husejer sin egen forsikring, men rørene i vejen var ikke forsikrede. Det råder den fælles forsikring bod på, og med en udgift på kun 8 kr. pr hus pr år synes det som en gevinst for alle. Det varer til 1945.

Formanden i disse år (1917-1942) er Valdemar Ludvig Bjørnstad i O 46. Han yder en beundringsværdig indsats: Manden er uden uddannelse. Han har været ude og tjene på en gård som 13-årig, han har været tjener hos en etatsråd som 21-årig, han har været postbud - og har nu titel af "postbudformand". Han sætter sig ind i kompliceret jura, indhenter tilbud på renovation, vejvedligehold, forsikring etc. og varetager dialogen med myndighederne. Han står som ansvarlig for den store vej-entreprise, og han er den, der beregner og indkasserer bidrag til FAHVO's aktiviteter. Ikke alle husejere er gode betalere, især ikke hvis de først er fraflyttet Olufsvej, så formanden fungerer også som bindeled til inkassatorer og advokater. Bjørnstad indtræder i bestyrelsen i 1905. Det betyder, at han åbenbart ejer sit hus. I 1911 er han kasserer. I 1914 udtræder han. I 1917 genindtræder han, nu som formand. 1. marts 1942 afhænder han sin ejendom, og må ved generalforsamlingen d. 11. marts gå af som formand. Det bliver meget højtideligt med stor tak og portvin. Han får et sølvbæger med inskriptionen: "I Taknemmelighed fra Grundejere ved Olufsvej 11/3 1942". Han har da været formand i 25 år og boet i huset i 40 år. Eftertiden blev dog lidt ulden. Det viste sig, at kassereren under Bjørnstads formandskab havde lånt af foreningens formue (alt blev tilbagebetalt), og dermed var foreningen gået glip af rentetilskrivninger. Der manglede 118 kr. Bjørnstad blev tilkaldt, men kunne ikke give nogen forklaring. Det var åbenbart også til misnøje, at det telefonapparat, som FAHVO havde givet til Bjørnstad i anledning af hans 70-års fødselsdag, var flyttet med til Bjørnstads nye adresse. Bestyrelsen kunne dog godt se det rimelige i det, og anskaffede en ny telefon til den nye formand. Bjørnstad dør i 1943 og bliver mindet på generalforsamlingen.

Det er i 1942, at FAHVO bliver medlem af Østerbros Grundejerforening. I 1943 er der en kvittering på 24 kr. i kontingent. Mange administrative opgaver overgår nu til ØG, så det er en lettere opgave nu for bestyrelsen, end dengang Bjørnstad sad med administrationen.

Rotter er fortsat en plage. I 1937 regnskabet er udgiften til rottebekæmpelse 25 kr. I linjen under står udgiften til aflivning af katte - 27 kr. De katte må have været dårlige rottejagere.

Etiket klistret på en kælderdoor i O 13.

Angst for bomber og brand

Allerede inden krigen har man brandhusvagter. I 1939 beder man politiet om lov til kun at have en enkelt (brand)husvagt i gaden i stedet for en husvagt pr hus. Man får lov, for så vidt at der er fire mand, der tilsammen kan fremvise en håndsprøjte, to spande, to økser, to brækjern og to elektriske håndlygter. I 1940 skal brandvagterne også have gasmasker. Krigen mærkes.

I en artikel om Olufsvej i Berlingske Tidende i 1974 står der, at "Under besættelsen var der et legendarisk sammenhold og en meget aktiv modstandsbevægelse, der virkede fra Olufsvej". Kilden er enten Leif Schmidt eller formand Johs Kirkebye. Der er ikke rigtig noget i andre kilder.

Fotoet er taget i maj 1945, men hvad anledningen er, ved vi ikke. "Café Luf" bagved er selvfølgelig Café Oluf på Olufsvej 2-4. Frihedsmuseets foto.

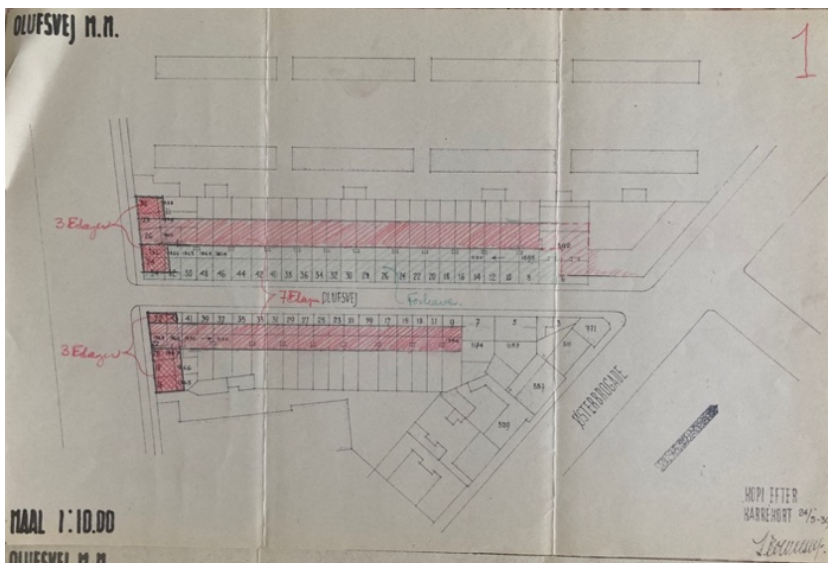
Er der i din kælder et halvt "vindue" ind til naboen? Det er en såkaldt gennembrydningsmur. Hvis man under et bombeangreb har søgt tilflugt i kælderen, og udgangsvejen er spærret, kan man banke sig igennem til naboen. I de lige numre er (var) der flugtvej fra nr. 46 og frem til ØA 24, mens der i de ulige numre siges at være gennembrud helt fra nr. 9 og frem til ØA 22. Disse "vinduer" kan være skabt i krigens tid - men de kan også være skabt samtidig med, at huset blev opført. En gang var det nemlig lovkrav til etageejendomme, men under krigen bliver det en anbefaling fra regeringen, at rækkehuse med kældre får en sådan halv gennembrydning.

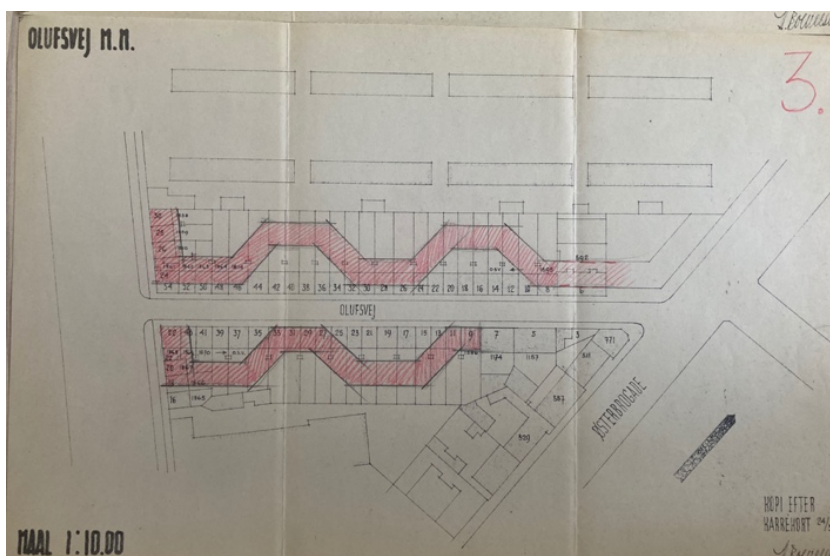
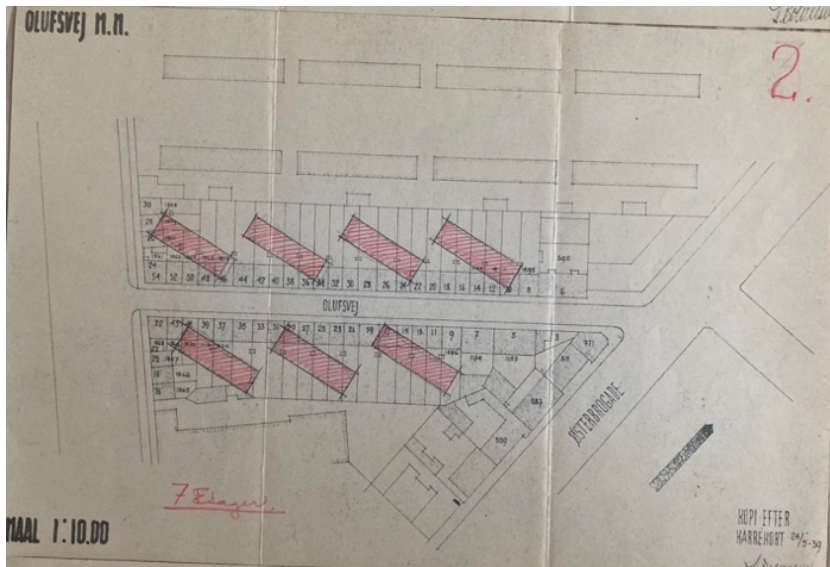
Gennembrudsmur i kælderen i O 46 og det skilt, der oprindeligt var klistret på samme åbning i O 44.

Ned med skidtet

På generalforsamlingen i 1937 foreslår formanden, at FAHVO skal stå for et byggeri af nye huse på Olufsvej. På den måde får husejerne selv den værdestigning, et byggeri vil medføre. Et udkast, som formanden har tegnet, vinder tilslutning. Det lyder som, at der har været snak om dette i gaden inden GF, siden et så radikalt forslag får opbakning. I 1939 er emnet igen på dagsorden. En arkitekt Bonnesen har tegnet forslag, og de er indsendt til Københavns Magistrat. Efter at forslagene har været til eftersyn hos Magistraten i seks måneder, kommer der endelig svar³: Nej. Hvis ikke byggeforeningshusene skal ligge der, så skal Magistraten/ Bygningskommissionen nok selv beslutte, hvad der skal ske med grundene. Magistraten taler også om, at elværket eventuelt skal udvides - på Olufsvejs grunde.

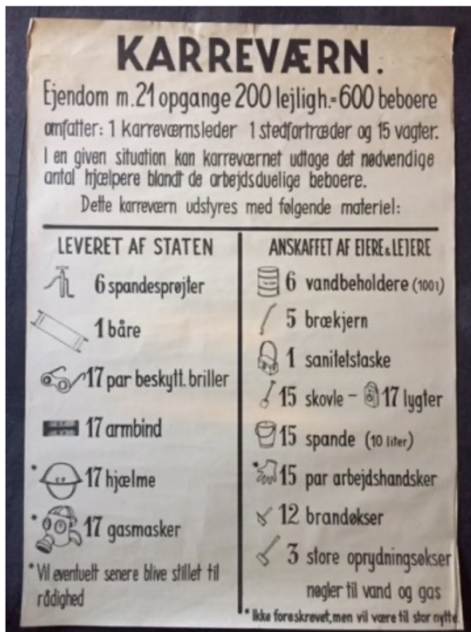
³ Se efter dette dokument i "Kartonbrevmappe E. S." i Papirer fra 30'erne

De tre forslag fra Arkitekt Bonnesen. Alle bygninger skal være i 7 (syv!) etager, undtagen et par huse på Øster Alle på tegning 1. Der nøjes man med 3 etager. Gevinsten for husejerne kunne have været enorm, men indvirkningen på omgivelserne havde været katastrofal.

Stadig katte og skærnkasser

Der er meget lidt materiale gemt i arkivet fra 1950'erne. Det må ellers have været vigtige tider, for i 1954 vedtages et nyt sæt love for FAHVO til afløsning fra de tidligere love fra 1897. Det er formand Kirkeby selv, der har skrevet de nye love med hjælp fra sagfører Harup. De nye love er prægede af samtiden. Bl.a. nævnes "Karreværn" som et af foreningens formål. Den kolde krig truer og hver boligkarré (og virksomhed) er tvunget til at have et karreværn. Det er frivillige, der står for karreværn, mens foreningen betaler for materialer. Udgift til opbevaring af karreværns-materialer optræder på regnskabet i 60'erne, og det er måske årsagen til, at FAHVO den dag i dag har et depot med materiel, husejerne kan låne. Der er også nøje instrukser vedr. kasserens forpligtelser. Det skyldes nok det rod og manglende tilsyn, man oplevede i 1942.

Billede af karreværns-plakat. Den har intet at gøre med Olufsvej, men giver en idé om tiltaget. I 1977 kommer Brandvæsenet forbi Olufsvej (O 37 opbevarede karreværns-materiellet indtil 1988) for at tjekke, om alt er i orden. Det er det ikke: Der mangler en skovl og tre 100 liters kar.

I 60'erne er der ca. 20 huse repræsenterede ved generalforsamlingerne. De store emner er stadig vejen og renovation - og nu også den truende stigning i ejendomsskatter. De små emner er katte, formandens skrivemaskine (så at han kan repræsentere Olufsvej på professionel vis, når han korresponderer med omverden), tøjtørring (et cirkulære i 1964 henstiller til medlemmerne "at man undlader at hænge tøj til tørre i haven fra lørdag formiddag til mandag morgen), beskæring af træer og meget andet.

I 1961 skriver en ny husejer til formanden, at nu må det være på tide, at gaden får vekselstrøm i stedet for jævnstrøm. Han kan hverken bruge sin båndoptager eller sit elektriske komfur (som han har taget med fra sin tidligere bolig i København), og han har måtte leje en omformer for at få centralvarmesystemet til at fungere. Spørgsmålet følges op ved årets generalforsamling, hvor der indsamles flere eksempler, sådan at man har god argumentation overfor belysningsvæsenet. Overgangen til vekselstrøm i hele København er på vej (og har været det siden 1907), men hvis ikke det er tvingende nødvendigt, må gaden pænt vente på sin tur.

Renovation er hvert år den store post på regnskabet - og hvert år emne på generalforsamlingen. I 1964 har de enkelte husstande fået en skrivelse fra KGR, Københavns Grundejeres Renholdningsselskab. Bestyrelsen advarer mod KGRs monopol og taler om "groft indgreb i borgernes selvbestemmelsesret". Medlemmerne får at vide, at det er mod foreningens love at tilmelde sig ordningen udenom foreningen. Ideologisk set interessant: Retten til selv at bestemme bruges som argument, samtidig med at det forbydes husejerne selv at bestemme...

Men der er ingen vej uden om. KGR står fra midten af 1964 for tømning af skarnkasser - og fra 1968 af de nymodens papiersække. I 1965 kommer der et opslagsskab på muren på O 43: "Heri anbringes meddelelser af lokal interesse som f.eks. "Afhentning af stort affald finder sted den..." - m.v." skriver bestyrelsen i indkaldelsen til GF i 1965. Som sagt er renovation et fælles anliggende for Øster Allé og Olufsvej gennem alle årene, og først i 1973 går regningen for affaldsafhentning over den enkelte husejers skattebetaling.

Vores vej eller alles vej?

I 1934/35 bliver vejen sat alvorligt i stand for 10.800 kr, svarende til ca. 415.000 kr i dag. De mange års lapperier slår ikke længere til. Man søger juridisk assistance til forløbet, som er kompliceret (og hvis papirer fylder i arkivet). Der er dog stadig kun gaslys i gaden. Ansøgningen til belysningsvæsenet om at få elektrisk lys, mens man nu alligevel er i gang med at bryde gaden op, bliver afslået. Besynderligt nok lægger belysningsvæsenet i 1935 en "blokledning" i midten af vejen, hvilket må betyde, at det hele er blevet gravet op på ny - for elværkets regning. Istandsættelsen af vejen har desværre kun taget højde for den trafik, der var almindelig på vejen i 30'erne. I 1940, hvor bommen er fjernet, kommer der langt mere - og ofte tung - trafik på vejen. Man har henvendt sig til kommunens kørselsafdeling og til et par bryggerier og dermed opnået, at der er mindre gennemkørende trafik med store biler, men "der er stadig en Del Kørsel, specielt med svære Hestevogne". Ved en forespørgsel til entreprenøren om, hvorvidt vejen kan holde til det, er svaret nej: Underbunden er for blød til lastvogne. Rystelserne vil påvirke "de smaa Huse". Den oplysning sender man videre til politiet og beder om hjælp. Desværre finder politiet "ingen Anledning til, at der for Tiden skrives til yderligere Foranstaltninger".

Øster Allé i 50'erne. Gennemkørsel-forbudt-skiltet er til at få øje på, men åbenbart ikke for de mange bilister, der drøner igennem Olufsvej. Foto fra kbh billeder.dk

Fra 1950 til 1960 stiger mængden af biler i Danmark fra ca. 100.000 til ca. 400.000. På Olufsvej bliver parkering et lige så stort problem som gennemkørsel i gaden. I 1962 ansøger man endnu en gang Politidirektøren om tilladelse til at opsætte skilte med "Uvedkommende parkering forbudt". Igen får man et nej: "Den stedfindende parkering er ikke til ulempe for færdslen i almindelighed", og politiet har endda forelagt Stadsingeniøren sagen, som er enig.

*Til venstre er det et foto af den vej - åben i begge ender - i 1968. Fundet på [Facebook](#), Fotograf Emil Stæhr. Til højre er det Olufsvej som korsstingsbroderi. Bilerne kører i begge retninger. Broderiet findes i en bog fra 1972 (Gertie Wandel, *Vor tids Korssting*, Politikens Forlag, 1972), som Hanne Guldborg i O 44 har fundet.*

Men forhenværende kongelig operasanger Erik Westh i O 26 er på sagen, og han giver ikke op. Han bruger 10 år og rigtig mange ark papir på sine fint formulerede breve. Westh tager udgangspunkt i de gamle skøder, der siger, at vejen er privat, den vedligeholdes for foreningens penge, og at vi er forpligtede til at holde vejen fri for hindringer. Tunge gennemkørende lastbiler ødelægger vej og fortov, som skal repareres for vores regning. Det endda på trods af, at der i begge ender er vejen er "Gennemkørsel forbudt" skilte, som har stået der siden 1942. Uvedkommende parkering er en hindring for adgang til husene ifølge Westh. Især postbudene, der arbejder ovre på posthuset, stiller deres biler i gaden. Også gæster til Idrætsparken parkerer deres biler her. Politiet og Stadsingeniøren vil gerne afslutte sagen, men Westh kommer igen efter hvert nederlag med et nyt overbevisende argument. Han er heller ikke bleg for at henvende sig direkte til Borgerrepræsentationens medlemmer, og i 1965 inddrager han Ombudsmanden for første gang.

Gennem årene politianmelder Westh og andre husejere en del biler, der kører igennem med høj fart. I maj 1964 fører anmeldelsen til en dom, som synes principielt vigtig for FAHVO. Den anmeldte standsede nemlig for at parkere, forlod bilen og vendte tilbage, hvorpå han kørte videre. Dvs., han havde ikke noget ærinde - udover parkering - og dermed er det at regne for gennemkørsel, siger dommeren og giver en bøde på 60 kr. til chaufføren. Men lige meget hjælper det. Statsadvokaten for København holder sig i november 1964 til politiets udlægning af "Gennemkørsel forbudt" skiltet, nemlig at parkering er et gyldigt ærinde. Derfor kan vi ikke få skilte med "Parkering kun for beboere". Betydning, at dommen ikke har betydning.

I januar 1966 er formand Johs Kirkeby og Westh til møde i Vejdirektoratet. Vejdirektoratet siger, at forvaltningsretten over samtlige gader og veje i København tilfalder kommunen i henhold til en lov fra 1939. Westh og Kirkeby fastholder, at FAHVO stadig har ejendomsretten, for der er aldrig blevet betalt en erstatning. De fastholder også, at Olufsvej er en af de ganske få gader i København med særrettigheder, og at det må være en fejl, at gaden er optaget i "gadefortegnelsen" uden anmærkninger om særrettigheder. I august 1966 erkender Københavns Magistrat, at FAHVO har et tinglyst skøde på matr.nr. 911, dvs. vejstykket. Med den skriftlige erkendelse genoptager Westh forhandlingerne med politiet.

I 1967 er der udarbejdet en tegning i forening med Vejdirektoratet, hvor der "er hævet fortov og cyclesti og indsnævret kørebane ved udkørsel til Ø-alle og Østerbrogade. Det bliver dog os, der skal betale for arbejdet - og det vil blive dyrt", står der i referatet fra et bestyrelsesmøde.

Et foto fra 1974 (Politiken) og fra 1978 (Bo Bedre). Parkeringsproblemet er mere udtalt nu om dage...

I 1971 modtager Westh afslag fra Ombudsmanden, og han har nu udtømt mulighederne. Endnu en gang er Olufsvej blevet den lille. De ellers valide argumenter, som Westh fører frem, bliver ignoreret af myndighederne. I alle de svar fra myndighederne, som ligger i arkivet, er der ingen, der forholder sig til, at FAHVO har en tvungen og tinglyst vedligeholdelsespligt, og at trafikken belaster vejen og beboerne. Bestyrelsen anerkender Wesths store arbejde: "... og man kan kun beundre ham for hans æventyrlige energi og tro på det umulige. Han havde endnu engang fundet nogle huller i lovene...", men det ender alligevel med, at bestyrelsen undsiger Westh.

Der sker nemlig det, at P-udvalget (Perspektivudvalget, der er nedsat i ca. 1971) overtager vejsagen, og i deres første brev til Magistraten skriver de "... idet der samtidig gøres opmærksom på, at den af hr. Erik Westh førte korrespondance her lades ude af betragtning". Inden da har en jurist fra O 15 nemlig set på sagen, og hans råd er, at man ikke fremturer med retssager og henvendelser til ministerier (som er Wesths ønske), men finder en ny sti at gå ad.

P-udvalgets arbejde bærer frugt og samtidig er det tydeligt, at det nu er nye tider: I 1972 synes Magistraten pludselig ikke, at der er noget principielt forkert i at ensrette, forbyde, lukke eller omlægge. Dog forlanger Magistraten at se resultatet af afstemninger vedr. de foreslåede fornyelser, fordi kommunen vil respektere, at det er en privat gade (efter kommunen de seneste 10 år har regnet den for offentlig...). Tiderne har ændret sig. Selv sproget i skrivelserne fra kommunen har en helt anden og ny tone, end dengang Westh korresponderede med de mange myndigheder.

Olufsvej bliver nu ensrettet fra Øster Allé, gennemkørselsforbuddet opretholdes og der bliver forbud mod venstresving ud på Østerbrogade. Det ligner en sejr, men desværre fortsætter gennemkørselstrafikken fra Øster Allé. Derfor spørger FAHVO i 1975 om lov til helt at lukke mod Østerbrogade og etablere vendeplads. Magistraten er ikke meget for det, men igen: Hvis FAHVO kan vise et positivt afstemningsresultat, så ja. Det bliver 38 stemmer for, 5 imod (39 / 8, når de store huse tælles med) og foreningen har endda midlerne. Men ting tager tid, og ved GF 1977 er der betænkeligheder: Kommunen har nemlig gjort opmærksom på, at nr. 5 og 7 måske bliver erstattet med et stort moderne hus, der skal have nedkørsel til underjordisk garageanlæg lige ved vendepladsen - og i så fald skal FAHVO betale for en åbning af vejen igen. En ny afstemning giver dog samme flertal til vendeplads og lukning som tidligere. Senere viser det sig, at "det moderne hus" slet ikke er aktuelt. Kommunen har ikke hørt noget til det siden 1961. Det er højst sandsynligt bare en fejl fra kommunens side, at det er blevet nævnt, men... kan der have været en hensigt? Endelig - i 1978 - er vejen lukket mod Østerbrogade og vendepladsen etableret. Det koster i alt 30.000 kr., men foreningen har på det tidspunkt en god opsparing.

Parcelhusejere

Den 13. almindelige vurdering i 1965 ansætter ejendomsværdien af et lille hus på Olufsvej til ca. 80.000 kr. og et stort hus til ca. 95.000-100.000 kr. - dog med stor spredning, og husene er ifølge FAHVO fuldstændig vilkårligt ansat. Samtidig er grundene værdisat lavere pr m2 end både elværket og Brumleby.

I 1965 er FAHVOs formand, Johs Kirkeby, med til at stifte Parcelhusejersammenslutningen af 1965 (PS 65) og bliver også medlem af PS 65s forretningsudvalg. FAHVO har indtil nu været medlem af Østerbro Grundejerforening, men den forening udviser åbenbart ikke nok aktivitet og modstand mod de forventede stigninger i ejendomsskat. PS 65 repræsenterer mere end 7.000 parcelhusejere, som mener, at de har fået en uforholdsmæssig stor udgiftsstigning i forhold til ejere af udlejningsejendomme. De "småårsfolk", som Olufsvejs-husene er bygget til, og som med stor sandsynlighed har stemt på Socialdemokratiet i mange år, er nu parcelhusejere - og de føler sig forfulgt. Ifølge Johs Kirkeby har Borgmester Urban Hansen sagt, at "Disse 10.000 parcelhusejere i København bør udryddes". I 1969 får medlemmerne deres "vurderingschok", som næstformanden kalder det, og bestyrelsen organiserer i 1970, at man klager samlet til Skyldrådet. Værdiansættelsen på 300 kr. pr m2 er for høj, især i betragtning af at elværkets grund og Brumleby's grund er vurderet langt lavere. Nogle mener, at det er tegn på, at kommunen vil af med husejerne. På en udregningstabel skrevet af bestyrelsen til brug ved møde med vurderingsmanden for Østerbro, står der, at vurderingssummen på Olufsvej-husene er steget 80-100 procent i forhold til 13. alm. vurdering i 1965. Det er urimeligt, mener bestyrelsen, for gennemsnitsstigningen i København er kun på 55-60 procent. Der nedlægges protest, men nej: Skyldrådet stadfæster samtlige grundværdier. Ret vildt, når man sætter det i forhold til, at to år efter, i 1972, regnes ca. halvdelen af husene for saneringsmodne (mest pga. udvendige afløb og for få toiletter). Dette ifølge en plan fra Københavns kommune, hvor man ser på de forskellige boligkvarterers fremtid. Måske var mistanken om, at kommunen gerne ville af med vore to husrækker ikke så vanvittig endda? I 1974 fortæller Leif Schmidt i O 34 til Berlingske, at han har været nødt til at tage et lån i huset for at bringe skatten ned.

FAHVO var ikke alene om at protestere mod boligbeskatningen. Det nye parti Centrumdemokraterne, også kendt som parcelhusejernes parti, vinder ved folketingsvalget i 1973 næsten otte procent af stemmerne. Selvom Parcelhusejernes Landsforening, som PS 65 ender med at blive en del af, ikke er en politisk forening, har den alligevel et politisk sigte. Nogle Olufsvej-husejere er ikke enige i dette sigte og protesterer mod, at deres FAHVO-kontingent gør dem til medlemmer af Landsforeningen. I 1978 melder FAHVO sig ud af foreningen.

Den 19. almindelige vurdering i 1992 medfører en stigning i husenes værdi på i gennemsnit 45 procent. Retfærdigvis skal siges, at der i perioden 1987-1991 er sket et fald på 30 procent. Den store stigning opleves alligevel som helt urimelig af husejerne, som peger på, at ombygningen af Parken har mindsket værdien af husene. En samlet klage bliver sendt til Vurderingsrådet, men hvad afgørelsen bliver, er uvist. Den er ikke arkiveret.

Nabo til Brumleby

I 1965/66 bliver der tale om at nedrive Lægeforeningens Boliger og opføre moderne terrassehuse i stedet. På Olufsvej er vi imod, og næstformanden deltager i møder, der skal forhindre borgmester Urban Hansens plan. Bebyggelsen er godt nok blevet fredet i 1959, men bygningerne er forfaldne og lever ikke op til tidens standarder. Ifølge Wikipedia bliver de mange unge i Brumleby redningen: "og da området efterhånden var blevet til boliger for en del yngre handlekraftige studerende, lykkedes det dem ved et enestående sammenhold med de gamle beboere ikke blot at redde bebyggelsen, men også gennemføre en skånsom byfornyelse". I 1969, i første nummer af Olufsposten, skriver Leif Schmidt fra O 34 om "de mere eller mindre langhårede", der bor ovre i Lægeforeningens Boliger, og for hvem "det kniber at blive akcepteret". Men da så de unge går i gang med at male lokumshusene, samt anlægge hyggesteder i haverne, bliver redaktør Schmidt glad. Han omtaler dem positivt i Olufsposten, og det ses i arkiverne, at FAHVO har vist interesse for foreningen "Bevar Brumleby". Der er f.eks. et forslag om at give et støttebeløb fra FAHVOs kasse.

Overskrift i Østerbro Avis i 1970

Generelt har husejerne et godt forhold til Brumleby, men Olufsvej skal holdes i ørerne mht. at huske at beskære træer og grene, der hænger ind over plankeværket til gene for Brumleby-beboeres vasketøj. I 1976 er husejeren i O 26 dog så rasende over en stærkt generende lypære på en mur i Brumleby, at han truer med sagsanlæg. Den sag bliver heldigvis ordnet i mindelighed.

Nye farver og nyt fællesskab

På GF i 1961 foreslår et medlem, at alle gadens huse bliver malet. Det er husejerne ikke meget for. Der refereres til en bedstefars dårlige erfaringer, og Harry Hansen, den senere formand, mener, "at det kunne stride mod politivedtægten med den farveglæde, visse medlemmer lagde for dagen".

Men i årene op til 1974 har det taget fart. Man maler på livet løs for at få gaden fin til 100-års jubilæet i sommeren 1974. Der er endda tilbud fra venlige naboer på vejen om at male for de husejere, der ikke selv har kræfterne. Ifølge en artikel i Bo Bedre var det nogle unge mennesker, der som de første maler et hus flaskegrønt, hvorefter et lyserødt hus følger.

En tidligere husejer i O 9, Maria Erle, har her givet et bud på en farveskala for Olufsvej husene. Tegningerne er en gave fra John Philipp (O 13) til FAHVO-arkivet.

Det synes som, at fællesskabsfølelsen i kvarteret er mere fremtrædende i 70'erne end før. Nye beboere er kommet til, og i tidens ånd er de mere kollektivt orienterede end de ældre beboere. Fire husejere sender endda en opfordring ud i 1971, om at vi sammen køber et fælleshus: TV-stue, bordtennis, legestue for børn, gæsteværelser. Det bliver øjensynligt ved opfordringen, men man deler en overgang (i 80'erne?) kælderlokalet i nr. 6 med lokalafdelingen af Venstresocialisterne, sådan at der er et sted for fællesspisning, caféaftener, foredrag etc⁴. Der afholdes en fastelavnsfest for børn i 1972. Det er - så vidt vides - første gang, der bliver gjort noget for børnene i FAHVO-regi.

Som nævnt under afsnittet om vejen nedsættes der tidligt i 70'erne et "P-Udvalg", hvor P står for perspektiv. I 1972 foreslår P-udvalget som punkter til generalforsamlingen, at der nedsættes et redaktionsudvalg til et 100-års skrift, at P-udvalget får nye vide arbejdsområder, at der gives

⁴ Hanne Guldborg, O 44, fortæller om lokalet og beboerforeningen i jubilæumsskriftet fra 1999.

opmærksomhed på kommunens nye planer for kvarterer - og at vedtægterne ændres. Ifølge referatet fra GF 1972⁵ bliver der stor palaver om, hvem der må hvad, og hvem må sige hvad til hvem. Der er altså uklarhed om P-udvalgets mandat og virkeområde. Allerede inden har der været skærmydsler vedr. kommunikation mellem bestyrelse og P-udvalg, hvilket har ført til, at næstformand Schmidt ønsker at træde ud af bestyrelsen. Der protesteres også mod, at et brev fra P-udvalget til en myndighed (?) er blevet underskrevet med P.B.V., E.B. (= På Bestyrelsens Vegne, Efter Bemyndigelse) og derefter et P-udvalgsmedlems navn. Det går ikke, når ikke hele bestyrelsen er orienteret og enig, siger næstformanden. Det kommer til kampvalg om formandsposten, og forløbet af GF'en beskrives som "grotesk" af referenten Merete Ries (ØA 26).

Slutningen af 60'erne og starten af 70'erne er en brydningstid i samfundet - og i det lille Olufsvej-kvarter. I referatet af GF 1972 står der "Diskussionen viste, at afstanden mellem (visse af) gadens yngre og ældre beboere er stor og let kan blive større". Det mærkes også i andre GF-referater. De ældre beboere udtrykker utilfredshed og taler om regler, de yngre taler om (mere eller mindre realistiske) muligheder og om kollektive tiltag.

Menneskene i husene (1924 - 1974)

Udviklingen gik stærkt, især i efterkrigstiden. Også på Olufsvej afspejlede beboer-sammensætningen, at mange ressourcerstærke københavnere i 60'erne hellere ville ud at bo i forstæderne. De unge flyttede ind, og på den måde ændrede gaden karakter. Hanne Guldborg flyttede ind i O 44 i sommeren 1968. Nedenfor kommer Hannes historie om O 44 fra dengang. Den giver et fantastisk tidsbillede og fortæller også noget om velfærdssamfundets udvikling.

Hannes fortælling

(...) "Men Kirsten (*Hannes søster*) havde da lige købt et hus på Olufsvej på Østerbro, et byggeforeningshus fra ca. 1870. Det var et dødsbo og i meget dårlig stand, så hun havde fået det meget billigt.

På det tidspunkt var det absolut jævne folk, som boede på Olufsvej. I hvert hus var der 3 etager med en lejer på hver etage. Der var vist ikke noget hus, som ejeren beboede alene. På hjørnet af Olufsvej og Øster Allé var en købmand, hvor alle handlede, og skråt overfor på Øster Allé var der et mejeriudsalg, hvor vi så kunne købe mejeriprodukter. I den modsatte ende af gaden kunne man købe koks og briketter. Man kom så med sin spand. Briketter, som var knækkede, var billigere end dem, som var hele.

I huset var hele 5 lejemål. Den oprindelige lejlighed i stueetagen var delt op i to lejligheder, så Kirsten, som nu var ejer af huset, måtte så bo i den et-værelses mod haven. Hun søgte om tilladelse til at slå dem sammen igen, men den fik hun ikke.

En frk. Thorvardar boede mod gaden. På 1. sal var en et-værelses, oprindeligt to stuer, som var slået sammen. Der boede en gammel mand, Larsen, og så var der et værelse, som i sin tid var taget fra lejligheden der. Det kunne jeg så leje af Kirsten. På 2. sal boede den gamle dame, Frk. Segerlin, et kapitel for sig.

I hver lejlighed var en kakkelovn, men der var kun tre brændselsskure i haven. Det var far, der havde set en annonce for huset og anvist den til Kirsten, der som jordemoder boede på et værelse på Rigshospitalet. Hun faldt for haven og så knap nok huset indvendig.

Jeg havde ikke noget køkken selv, men brugte det fælles, dvs. Kirstens. Der vaskede vi os også. Vi gik til gymnastik og kunne så tage bad og vaske hår der.

⁵ Referatet findes i Olufsposten april 1972

Men ellers havde vi et primitivt brusebad i haven. Det var en stor malerbøtte med huller i og en slange gennem vinduet ind til køkkenets vandhane. Den hang så i tæppebankerstativet i den lille gård. Af hensyn til Larsen havde vi en gammel badedragt hængende, som vi kunne tage på, når vi skulle bruse os. Den brugtes dog kun om sommeren, da der naturligvis ikke var varmt vand i hanen.

På et tidspunkt flyttede Gregers ind til Kirsten, dvs., han havde egentligt et værelse i Ryesgade, men der boede han kun, hvis der kom besøg af familien fra Nyborg. Så fortrak han sig og tog alt med, som kunne røbe, at der også boede en mand i lejligheden. Senere flyttede Kirstens datter, Karina, kaldet Trine, også ind i lejligheden. Der var naturligvis hverken køleskab eller TV hos nogen af os.

Men det var enormt hyggeligt, da vi efterhånden fire boede sammen. Vi lavede altid mad sammen. Der kom en masse mennesker på besøg hos os, vi holdt jævnligt fester, om sommeren i haven. Der var virkelig liv og glade dage.

Tilbage til Segerlin: Hun var meget senil - og helt utroligt svinsk. Det var naturligvis også en af grundene til, at huset var så billigt. Hun skulle dele wc med Larsen nedenunder, men brugte i det daglige en spand, der stod i køkkenet. Når den så var fyldt til randen og lidt mere, gik hun ned ad trappen med den, svingede godt med den tunge spand, så en del af indholdet røg ud på vej ned ad trappen, en stor del kom i wc'et, men en del røg da også ved siden af. Det syntes Larsen slet ikke om, så han beklagede sig til hende, nok ikke i den allervenligste tone. I hvert fald gik hun over til i stedet at selv bruge gulvet i den ene stue, og hendes hund, Pusser, brugte så den anden stue.

Hun sov under en gammel pels i det lille rum med skråvæggen.

Hun brugte tilsyneladende alle sine penge på bøj på dåse til hunden. Dem købte hun hos købmanden på hjørnet.

Men brændsel ville hun ikke bruge penge på, så hun samlede kviste og gamle aviser i Fælledparken til at fyre med, og det lå så i en kæmpe bunke på gulvet i stuen. Hun røg for resten også, det var cigarer, så det var heller ikke betryggende for os andre.

Kirsten forsøgte at sige hende op, men den gik ikke. Hun var også hos forskellige myndigheder, men der var ikke noget at gøre. Det skete så jævnligt, at den gamle dame faldt om på fortovet. Naboerne vidste, hvor hun hørte til, så de kom og ringede på hos os, og så måtte vi slæbe den ildestinkende kone op og lægge hende i sengen. Vi lærte da, at når vi havde på fornemmelsen, at det drejede sig om Segerlin, lukkede vi ikke op, og så kom der en ambulance og hentede hende. Men hun var snart tilbage. Hun fik lige et bad derhenne - uha, hvor væmmeligt - og så kom ambulancen tilbage med hende. Men da det var sket et par gange, blev hun umyndiggjort og sendt på et plejehjem, og så kunne lejligheden endelig siges op. Hunden blev, en rar og venlig hund, som var fuld af utøj og meget snavset. Så Kirsten tog den hen på Landbohøjskolen, hvor de sendte den til "hundehimlen". Lejligheden var meget slem, og der var mange slags utøj, så "kammerjægerne" kom, forseglede boligen, gassede den og så kunne Kirsten gå i gang med at sætte den i stand. Kommunen betalte dog for desinficeringen." (...)

Og for dem, der er lige så nysgerrige som jeg: Olga Vilhelmine Segerlin blev født i 1893 i en stor søskendeflok på Nørrebro. Hun levede et beskedent liv og boede med sin mor og søster. I 1940 flyttede hun ind i O 44 sammen med søsteren, som så døde i 1950. O 44 tilhørte dengang hendes bror Vilhelm Segerlin, og han flyttede selv ud for at bo i en fin lejlighed i Rosenvængets Allé 10. Denne flotte ejendom tilhørte en anden bror, Axel Holger Segerlin. Så to brødre klarede sig fint og fik uddannelser og ejendomme, to søstre fik et lille liv - og de andre søskende ved vi ikke noget om.